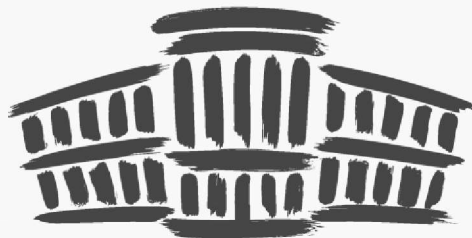

СУБОТИЦА
SZABADKA
SUBOTICA
SUBOTICA
2023

12. МЕЂУНАРОДНА МЕТОДИЧКА КОНФЕРЕНЦИЈА

НАУКА И КОМУНИКАЦИЈА

12. NEMZETKÖZI MÓDSZERTANI KONFERENCIA

TUDOMÁNY ÉS KOMMUNIKÁCIÓ

12. MEĐUNARODNA METODIČKA KONFERENCIJA

ZNANOST I KOMUNIKACIJA

12TH INTERNATIONAL METHODOLOGICAL CONFERENCE

SCIENCE AND COMMUNICATION

УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ УЧИТЕЉСКИ ФАКУЛТЕТ НА МАЂАРСКОМ НАСТАВНОМ ЈЕЗИКУ У СУБОТИЦИ
ÚJVIDÉKI EGYETEM MAGYAR TANNYELVŰ TANÍTÓKÉPZŐ KAR, SZABADKA
SVEUČILIŠTE U NOVOM SADU UČITELJSKI FAKULTET NA MAĐARSKOM NASTAVNOM JEZIKU U SUBOTICI
UNIVERSITY OF NOVI SAD HUNGARIAN LANGUAGE TEACHER TRAINING FACULTY, SUBOTICA

12. Међународна методичка конференција

Наука и комуникација

Зборник радова

Датум одржавања: 9–10. новембар 2023.

Место: Учитељски факултет на мађарском наставном језику,
Суботица, ул. Штросмајерова 11., Република Србија.

12. Nemzetközi módszertani konferencia

Tudomány és kommunikáció

Tanulmánygyűjtemény

A konferencia időpontja: 2023. november 9–10.

Helyszíne: Újvidéki Egyetem Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar,
Szabadka, Strossmayer utca 11., Szerb Köztársaság.

12. Međunarodna metodička konferencija

Znanost i komunikacija

Zbornik radova

Datum održavanja: 9–10. novembar 2023.

Mesto: Učiteljski fakultet na mađarskom nastavnom jeziku,
Subotica, ul. Štrosmajerova 11., Republika Srbija.

12th International Methodological Conference

Science and Communication

Papers of Studies

Date: November 9–10, 2023

Address: Hungarian Language Teacher Training Faculty, University of Novi Sad,
Subotica, Strossmayer str. 11, Republic of Serbia

Суботица – Szabadka – Subotica – Subotica
2024

Издавач

Универзитет у Новом Саду
Учитељски факултет на мађарском наставном језику
Суботица

Kiadó

Újvidéki Egyetem
Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar
Szabadka

Izdavač

Sveučilište u Novom Sadu
Učiteljski fakultet na mađarskom nastavnom jeziku
Subotica

Publisher

University of Novi Sad
Hungarian Language Teacher Training Faculty
Subotica

Одговорни уредник / Felelős szerkesztő /
Odgovorni urednik / Editor-in-chief
Valéria Pintér Krekić

Уредници / Szerkesztők / Urednici / Editors
Márta Törteli Telek
Éva Vukov Raffai
Viktória Toma Zakinszki

Технички уредник / Tördelőszerkesztő /
Tehnički urednik / Layout editor
Zsolt Vinkler
Attila Vinkó

+381 (24) 624 444
magister.uns.ac.rs/conf
method.conf@magister.uns.ac.rs

ISBN 978-86-81960-22-6

Суботица – Szabadka – Subotica – Subotica
2024

Председавајући конференције / A konferencia elnöke / Predsjedatelj konferencije /
Conference Chairman

Josip Ivanović, Valéria Pintér Krekić

Организациони одбор / Szervezőbizottság /
Organizacijski odbor / Organizing Committee

Председници / Elnökök / Predsjednici / Chairperson

Fehér Viktor

University of Novi Sad, Serbia
(International Scientific Conference)

Laura Kalmár

University of Novi Sad, Serbia
(International Scientific Conference)

Cintia Juhász Kovács

University of Novi Sad, Serbia
(ICT in Education Conference)

Zsolt Námesztovszki

University of Novi Sad, Serbia
(ICT in Education Conference)

Judit Raffai

University of Novi Sad, Serbia
(International Scientific Conference)

Márta Törteli Telek

University of Novi Sad, Serbia
(International Methodological Conference)

Éva Vukov Raffai

University of Novi Sad, Serbia
(International Methodological Conference)

Чланови организационог одбора /A szervezőbizottság tagjai /
Članovi Organizacijskoga odbora / Members of the Organizing Committee

Ottó Beke
University of Novi Sad, Serbia

Fehér Viktor
University of Novi Sad, Serbia

Eszter Gábrity
University of Novi Sad, Serbia

Beáta Grabovac
University of Novi Sad, Serbia

Szabolcs Halasi
University of Novi Sad, Serbia

Rita Horák
University of Novi Sad, Serbia

Laura Kalmár
University of Novi Sad, Serbia

Cintia Juhász Kovács
University of Novi Sad, Serbia

Zsolt Námesztovszki
University of Novi Sad, Serbia

János Samu
University of Novi Sad, Serbia

Márta Takács
University of Novi Sad, Serbia

Judit Raffai
University of Novi Sad, Serbia

Viktória Toma Zakinszki
University of Novi Sad, Serbia

Márta Törteli Telek
University of Novi Sad, Serbia

Zsolt Vinkler
University of Novi Sad, Serbia

Attila Vinkó
University of Novi Sad, Serbia

Éva Vukov Raffai
University of Novi Sad, Serbia

Секретари конференције
Konferenciatitkár
Tajnice konferencije
Conference Secretary

Brigitta Búzás
University of Novi Sad, Serbia

Viola Nagy Kanász
University of Novi Sad, Serbia

Mónika Saláta
University of Novi Sad, Serbia

Уреднички одбор конференције
A konferencia szerkesztőbizottsága
Urednički odbor konferencije
Conference Editorial Board

Fehér Viktor
University of Novi Sad, Serbia
(International Scientific Conference)

Judit Raffai
University of Novi Sad, Serbia
(International Scientific Conference)

Eszter Gábrity
University of Novi Sad, Serbia

Viktória Toma Zakinszki
University of Novi Sad, Serbia

Laura Kalmár
University of Novi Sad, Serbia
(International Scientific Conference)

Márta Törteli Telek
University of Novi Sad, Serbia
(International methodological conference)

Cintia Juhász Kovács
University of Novi Sad, Serbia
(ICT in Education Conference)

Éva Vukov Raffai
University of Novi Sad, Serbia
(International methodological conference)

Zsolt Námesztovszki
University of Novi Sad, Serbia
(ICT in Education Conference)

Научни и програмски одбор
Tudományos programbizottság
Znanstveni i programski odbor
Scientific and Programme Committee

Председник / Elnök / Predsjednica / Chairperson

Judit Raffai
University of Novi Sad, Serbia

Чланови научног и програмског одбора
A tudományos programbizottság tagjai
Članovi znanstvenog i programskog odbora
Members of the Programme Committee

Milica Andevski
University of Novi Sad,
Serbia

Éva Borsos
University of Novi Sad,
Serbia

Katinka Hegedűs
University of Novi Sad
Serbia

László Balogh
University of Debrecen,
Hungary

Eva Dakich
La Trobe University, Melbourne,
Australia

Erika Heller
Lóránd Eötvös University,
Budapest, Hungary

Edmundas Bartkevičius
Lithuanian University, Kauno,
Lithuania

Zoltán Dévavári
University of Novi Sad,
Serbia

Rita Horák
University of Novi Sad, Serbia

Ottó Beke
University of Novi Sad
Serbia

Péter Donáth
Lóránd Eötvös University,
Budapest, Hungary

Hargita Horváth Futó
University of Novi Sad,
Serbia

Stanislav Benčíč
University of Bratislava,
Slovakia

Róbert Farkas
University of Novi Sad,
Serbia

Éva Hózsza
University of Novi Sad,
Serbia

Annamária Bene
University of Novi Sad,
Serbia

Dragana Francišковиć
University of Novi Sad,
Serbia

Szilvia Kiss
University of Kaposvár,
Hungary

Emina Berbić Kolar
Josip Juraj Strossmayer
University of Osijek,
Croatia

Olivera Gajić
University of Novi Sad,
Serbia

Anna Kolláth
University of Maribor,
Slovenia

Rózsa Bertók
University of Pécs,
Hungary

Dragana Glušac
University of Novi Sad,
Serbia

Cintia Juhász Kovács
University of Novi Sad, Serbia

Radmila Bogosavljević
University of Novi Sad,
Serbia

Noémi Görög
University of Novi Sad,
Serbia

Elvira Kovács
University of Novi Sad
Serbia

Mitja Krajncan
University of Primorska, Koper,
Slovenia

Imre Lipcsei
Szent István University, Szarvas,
Hungary

Lenke Major
University of Novi Sad
Serbia

Sanja Mandarić
University of Belgrade,
Serbia

Pirkko Martti
University of Turku, Turun
Yliopisto, Finland

Damir Matanović
Josip Juraj Strossmayer
University of Osijek,
Croatia

Éva Mikuska
University of Chichester,
United Kingdom

Vesnica Mlinarević
Josip Juraj Strossmayer University
of Osijek,
Croatia

Margit Molnár
University of Pécs,
Hungary

Ferenc Németh
University of Novi Sad,
Serbia

Siniša Opić
University of Zagreb,
Croatia

Slavica Pavlović
University of Mostar,
Bosnia and Herzegovina

Lidija Pehar
University of Sarajevo,
Bosnia and Herzegovina

Andelka Peko
Josip Juraj Strossmayer
University of Osijek,
Croatia

Valéria Pintér Krekić
University of Novi Sad,
Serbia

Ivan Poljaković
University of Zadar,
Croatia

Zoltán Poór
University of Pannonia,
Veszprém,
Hungary

Vlatko Previšić
University of Zagreb,
Croatia

Zoran Primorac
University of Mostar,
Bosnia and Herzegovina

Ivan Prskalo
University of Zagreb,
Croatia

Ildikó Pšenáková
University of Trnava,
Slovakia

Judit Raffai
University of Novi Sad,
Serbia

János Samu
University of Novi Sad,
Serbia

László Szarka
University Jan Selyeho, Komárno,
Slovakia

Zoltán Szűcs
Eszterházy Károly Catholic
University,
Hungary

Svetlana Španović
University of Novi Sad,
Serbia

Márta Takács
University of Novi Sad,
Serbia

Viktória Toma Zakinszki
University of Novi Sad
Serbia

János Tóth
University of Szeged,
Hungary

Vesna Vučinić
University of Belgrade,
Serbia

Éva Vukov Raffai
University of Novi Sad,
Serbia

Smiljana Zrilić
University of Zadar,
Croatia

Julianna Zsoldos-Marchis
Babeş-Bolyai University,
Cluj-Napoca,
Romania

Аутори носе сву одговорност за садржај радова. Надаље, изјаве и ставови изражени у радовима искључиво су ставови аутора и не морају нужно представљати мишљења и ставове Уредништва и издавача.

A kiadványban megjelenő tanulmányok tartalmáért a szerző felelős. A kiadványban megjelenő írásokban foglalt vélemények nem feltétlenül tükrözik a Kiadó vagy a Szerkesztőbizottság álláspontját.

Autori snose svu odgovornost za sadržaj radova. Nadalje, izjave i stavovi izraženi u radovima isključivo su stavovi autora i ne moraju nužno predstavljati mišljenja i stavove Uredništva i izdavača.

The authors are solely responsible for the content. Furthermore, statements and views expressed in the contributions are those of the authors and do not necessarily represent those of the Editorial Board and the publisher.

СПОНЗОРИ КОНФЕРЕНЦИЈЕ / A KONFERENCIÁK TÁMOGATÓI / ПОКРОВИТЕЛЈИ
KONFERENCIJE/ CONFERENCE SPONSORS

Megvalósult
a Magyar Kormány
támogatásával

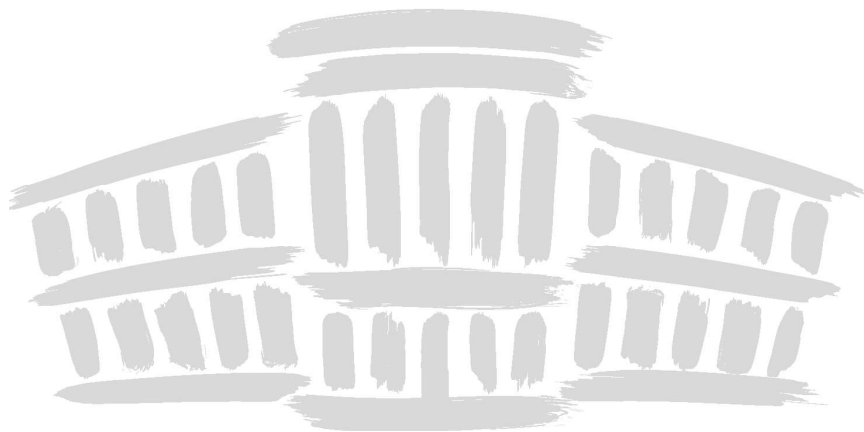
EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

PANNON RTV
WWW.PANNONRTV.COM

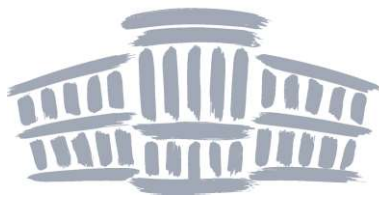

Provincial Secretariat for Higher Education and Scientific Research
Pokrajinski sekretarijat za visoko obrazovanje i naučnoistraživačku delatnost

**САДРЖАЈ
TARTALOM
SADRŽAJ
CONTENTS**

BORSOS ÉVA, HALASI SZABOLCS, NÁMESZTOVSZKI ZSOLT Hogyan változott meg a tanítók véleménye a tantermen kívüli oktatásról az elmúlt években?.....	13
GYÓRFI TAMÁS, PATOCSKAI MÁRIA, PAJROK ANDOR, TAROVÁ TÓTHOVÁ ÉVA Logikai gondolkodás összehasonlító vizsgálata pedagógus és gazdaságtudományi képzésben résztvevő hallgatók körében	21
KOVÁCS MIHÁLY, MURÁNYI ZOLTÁN Usage of escape game to the formation of elementary teacher students' environmental attitude.....	29
ÁGNES MAGYAR Digital storytelling on musical impulse.....	36
MAJOR LENKE, GRABOVAC BEÁTA, NÁMESZTOVSZKI ZSOLT, HORÁK RITA, KALMÁR LAURA Interdiszciplináris műhelymunka a környezettudatosság fejlesztésére.....	43
IVANA NIKOLIĆ, SARA RATKAJ, SNJEŽANA MRAKOVIĆ Tjelesna aktivnost i status uhranjenosti učenika primarnog obrazovanja.....	53
LEONA ROCA, MARKO BADRIĆ, ANA NIKIĆ Povezanost prehrambenih navika i tjelesne aktivnosti kod učenika primarnog obrazovanja	59
HRVOJE ŠLEZAK, TIHANA ŠKRINJARIĆ Pokus u nastavi Prirode i društva.....	71
STANKOV GORDANA, PAPP ZOLTÁN Kommunikáció a matematika nyelvén	84
ГОРДАНА СТАНКОВ, ГАБРИЕЛА ТОТ-БАБЧАЊИ Увођење појма функције и развијање математичке комуникације.....	93
TÓTH MARIANN The constructive possibilities of drama pedagogy in the light of school performance.....	99
АУТОРИ / SZERZŐK / AUTORI / AUTHORS	106

IVANA NIKOLIĆ, SARA RATKAJ, SNJEŽANA MRAKOVIĆ
Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska
ivana.nikolic@ufzg.hr

TJELESNA AKTIVNOST I STATUS UHRANJENOSTI UČENIKA PRIMARNOG OBRAZOVANJA

Sažetak

Cilj ovog rada bio je analizirati stanje uhranjenosti i tjelesnu aktivnost djece primarnog obrazovanja te utvrditi postoje li razlike s obzirom na spol. Istraživanje je provedeno u nekoliko osnovnih škola na području Varaždinske i Medimurske županije, a obuhvaćalo je 114 učenika u dobi od 9 do 11 godina. Tjelesna aktivnost ispitana je CPAQ (*The children's physical activity questionnaire*) upitnikom. Na temelju tjelesne visine i mase učenika, izračunate su percentilne vrijednosti indeksa tjelesne mase prema dobi i spolu. Rezultati su pokazali da je najveći broj učenika normalno uhranjen (72,8%), s prekomjernom tjelesnom masom je 17,5%, pretilo 7,9%, a učenika koja spadaju u skupinu pothranjenih je svega 1,8%. Istraživanje je pokazalo kako nema razlike u stanju uhranjenosti djece s obzirom na spol, iako je više dječaka (22%) s prekomjernom tjelesnom masom nego djevojčica (12,7%), no razlika je tek zamjetna. Istraživanjem tjelesne aktivnosti djece dokazano je kako dječaci provode više vremena u organiziranim i slobodnim tjelesnim aktivnostima, u odnosu na djevojčice koje provode više vremena u sedentarnim aktivnostima. Rezultati Mann Whitney U testa pokazali su kako su dječaci značajno aktivniji u području organiziranih tjelesnih aktivnosti, dok u tjelesnim aktivnostima u školi, aktivnostima u slobodno vrijeme i sedentarnim aktivnostima nije bilo značajne razlike s obzirom na spol.

Ključne riječi: stanje uhranjenosti, indeks tjelesne mase (ITM), tjelesna aktivnost, zdravlje

1. Uvod

Današnje generacije djece po mnogočemu se razlikuju od prijašnjih generacija. Svjedoci smo brojnih promjena koje se događaju oko nas. Djeca su, kao i odrasli, postala sve manje aktivna, nezdravo se hrane i većinu svog slobodnog vremena provode ispred ekrana. Također, svjedočimo sve većem broju djece s prekomjernom tjelesnom masom i pretilošću. Brojni stručnjaci i znanstvenici svakodnevno upozoravaju na rizike suvremenog doba i negativne posljedice koje se odražavaju na djecu. U novije se vrijeme broj tjelesno aktivnih osoba smanjuje, dok se istodobno sve veći broj tjelesno neaktivnih osoba povećava (Barić, 2012; Krtalić, Krističević, Knjaz, 2016; WHO, 2022). Prema podacima WHO-a 81% djece i adolescenata tjelesno je neaktivno, dok taj postotak u Hrvatskoj iznosi 60% (Jurakić, 2015; WHO, 2022). Tjelesna neaktivnost pridonosi porastu i pojavi pretilosti, povećava rizik od (preuranjene) smrtnosti, rezultira opadanjem motoričkih i funkcionalnih sposobnosti te predstavlja rizik za pojavu raznih kroničnih i mnogih drugih bolesti (Babić, 2018; Jurakić, Pedišić, 2019; Obadić, Blajić, Kerner, Leško, 2017; Vidranski, 2021). Čimbenici koji mogu utjecati na fizičku aktivnost ili neaktivnost neke osobe su ponajviše način života, sociološki čimbenici, okolina, genetski čimbenici, osobni stav prema tjelesnom vježbanju te biološki i psihološki čimbenici (Mišigoj-Duraković, 2018). Tjelesno neaktivna djeca imaju veće izgleda da će postati pretila ili imati prekomjernu tjelesnu masu te će biti izložena većem riziku za nastanak kardiovaskularnih, kroničnih i drugih bolesti (Mišigoj-Duraković i sur., 2018; Škovran, Cigrovski, Čuljak, Bon Očić, 2020). Redovito bavljenje tjelesnom aktivnošću jača i osnažuje tijelo, povećava sposobnost i izdržljivost tijela, poboljšava respiratorne funkcije, očvršćuje mišićni i koštani sustav te iznimno pozitivno djeluje na rad srčanog i krvožilnog sustava (Babić, 2018; Mišigoj-

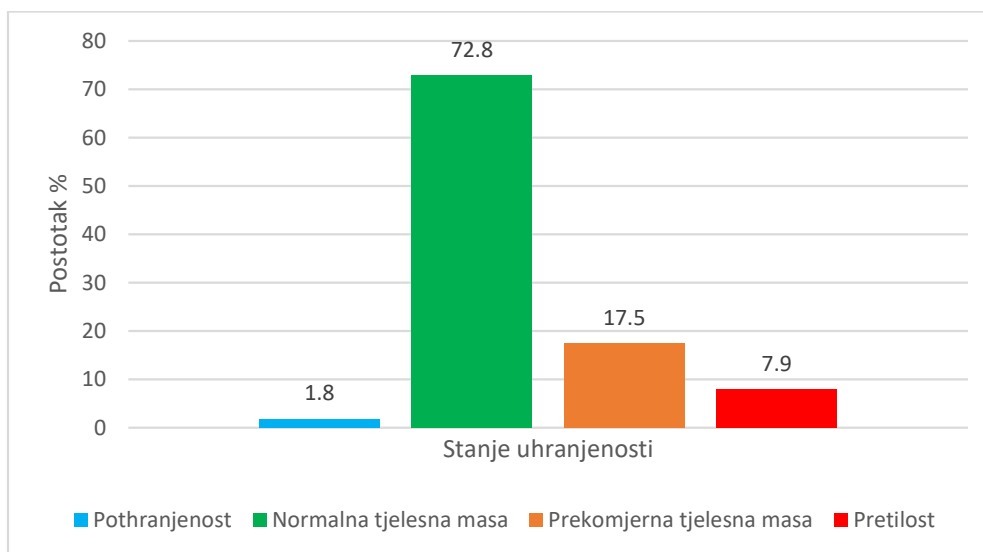
Duraković, 2018). Cilj ovog istraživanja bio je utvrditi stanje uhranjenosti i tjelesnu aktivnost učenika primarnog obrazovanja.

2. Metode rada

U istraživanju je sudjelovalo 114 učenika u dobi od 9 do 11 godina iz nekoliko osnovnih škola s područja Varaždinske i Međimurske županije. Uzorak je činilo 59 dječaka i 55 djevojčica polaznika trećih i četvrtih razreda osnovne škole. Istraživanje se provodilo u OŠ Metel Ožegović Radovan, OŠ Tužno, područnoj školi Črešnjevo (OŠ Tužno), I. OŠ Čakovec, II. OŠ Čakovec i III. OŠ Čakovec. Na temelju tjelesne visine i težine učenika izračunate su percentilne vrijednosti indeksa tjelesne mase prema dobi i spolu. Tjelesna i sedentarna aktivnost ispitana je CPAQ (*The children's physical activity questionnaire*) upitnikom. Upitnik sadrži popis najčešćih organiziranih sportskih aktivnosti (aerobik, atletika, košarka, odbojka, ples, nogomet, gimnastika, borilačke vještine, trčanje, plivanje, tenis/badminton/squash/stolni tenis, ostalo), aktivnosti u slobodno vrijeme (vožnja biciklom, skakanje na trampolinu, kuglanje, kućanski poslovi, igra u vrtu, igra na dječjem igralištu, igra s kućnim ljubimcima, rolanje, vožnja skuterom, vožnja skejtborda, preskakanje užeta (vijača), šetnja psa, šetnja/pješačenje), aktivnosti vezanih uz školu (izvannastavne sportske grupe, pješice ili biciklom do i od škole) te sedentarnih aktivnosti (gledanje televizije, umjetnost, pisanje domaće zadaće, igranje zamišljenih uloga, slušanje glazbe, igranje u kući s igračkama, društvene igre/karte, kompjuterske igre, sviranje glazbenog instrumenta, čitanje, pričanje/razgovor, razgovor na telefon/mobitel, putovanje automobilom/autobusom u školu, korištenje kompjutera/interneta, ostalo). U upitniku se popunjavala učestalost (koliko puta) i trajanje svake aktivnosti tijekom radnog tjedna (od ponedjeljka do petka) i vikenda (subota i nedjelja), izražena u minutama. Sumiranjem tjednih aktivnosti izračunalo se ukupno vrijeme izraženo u minutama (min/tj.). Anketiranje učenika provodilo se u razdoblju od ožujka do svibnja 2023. godine. Anketne upitnike o tjelesnoj aktivnosti djeca su popunjavala kod kuće s roditeljima. Istraživanje je provedeno u skladu s *Etičkim kodeksom istraživanja s djecom* prema kojem je svako dijete sudjelovalo dobrovoljno te je imalo pravo na odustajanje u bilo kojem trenutku bez obrazloženja, a dobiveni podaci su povjerljivi te se poštuje privatnost sudionika (Ajduković, Kolesarić, 2003). Za varijable tjelesne i sedentarne aktivnosti korišteni su osnovni deskriptivni parametri (aritmetička sredina, standardna devijacija, indeks asimetričnosti i spljoštenosti). Normalnost distribucije provjerena je Shapiro Wilkovim testom, spolne razlike prema kategorijama uhranjenosti Hi-kvadrat testom, a razlike u tjelesnim i sedentarnim aktivnostima Mann Whitney U testom.

3. Rezultati i rasprava

Na *Grafikonu 1.* vidljivo je kako najveći udio učenika ima normalnu tjelesnu masu (72,8%), a zatim slijede učenici koji imaju prekomjernu tjelesnu masu (17,5%). 7,9% učenika je pretilo, dok je 1,8% učenika pothranjeno. Ukupno je 25,4% učenika u statusu pretilosti i prekomjerne tjelesne mase.

Grafikon 1: Tjelesna masa učenika

Tablica 1: *Hi kvadrat test razlika u statusu uhranjenosti ovisno o spolu*

$\chi^2(3)=1,785;$ $p=0,62$		pothranjenost	Normalna tjelesna masa	Prekomjerna tjelesna masa	Pretilost
M	f	1	41	13	4
	%	1,7%	69,5%	22%	6,8%
Ž	f	1	42	7	5
	%	1,8%	76,4%	12,7%	9,1%

Rezultati iz *Tablice 1.* ukazuju na sličnu distribuciju statusa uhranjenosti učenika i učenica primarnog obrazovanja. Normalnu tjelesnu masu ima 69,5% učenika i 76,4% učenica. Nešto veći udio prekomjerne tjelesne mase imaju učenici (22%) u odnosu na učenice (12,7%). Udio pretilosti kod učenika iznosi 6,8%, a kod učenica 9,1%. Udio pothranjenosti je podjednako zastupljen u oba spola te ono kod učenika iznosi 1,7%, a kod učenica 1,8%. Rezultati Hi kvadrat testa ($\chi^2(3)=1,785$; $p=0,62$) pokazuju kako nema statistički značajne razlike između spola prema stanju uhranjenosti.

Tablica 2: *Razlike u tjelesnim i sedentarnim aktivnostima ovisno o spolu*

Varijable		AS	Mean Rank	Sum of Ranks	M-W test	P
ORGTA (min/tj.)	M	245,00	63,56	3750,00	1265,00	,032
	Ž	163,85	51,00	2805,00		
SLOBTA (min/tj.)	M	424,11	60,01	3540,50	1474,50	,401
	Ž	373,09	54,81	3014,50		
ŠKOLATA (min/tj.)	M	57,64	55,49	3274,00	1504,00	,494
	Ž	60,60	59,65	3281,00		
SEDENTA (min/tj.)	M	2714,76	54,29	3203,00	1433,00	,283
	Ž	3193,98	60,95	3352,00		

U *Tablici 2.* rezultati Mann Whitney U testa pokazuju značajno bolje rezultate dječaka u organiziranim tjelesnim aktivnostima ($p=,032$), dok u slobodnim tjelesnim aktivnostima ($p=,401$), tjelesnim aktivnostima vezanima uz školu ($p=,494$) i sedentarnim aktivnostima ($p=,283$) nisu dobivene značajne razlike prema spolu.

Rezultati statusa uhranjenosti učenika ovog istraživanja pokazuju veći udio prekomjerne mase i pretilosti (25,4%) u odnosu na veliko istraživanje u razdoblju od 1997. do 2002. godine (Antonić-Degač, Kaić-Rak, Mesaroš-Kanjski, Petrović, Capak, 2004) koje je obuhvaćalo 4924 učenika iz nekoliko škola na području slavonske, sjeverozapadne, primorske i dalmatinske regije, a rezultati su pokazali kako je 69,5% djece imalo normalnu tjelesnu masu, 11% prekomjernu tjelesnu masu, 0,9% pothranjeno, dok je 5,2% djece bilo pretilo. Također, prema navedenom istraživanju 11,2% dječaka i 9,8% djevojčica imalo je prekomjernu tjelesnu masu, dok je 5,7% dječaka i 5,4 % djevojčica bilo pretilo. Istraživanje provedeno 2014. godine u školama na području Bjelovarsko-bilogorske županije pokazuje kako je od 466 učenika u dobi od 11 godina bilo 49,7 % dječaka i 62,3% djevojčica s normalnom tjelesnom masom, 33,2% dječaka i 25,6% djevojčica s prekomjernom tjelesnom masom i pretilošću, dok je 17,1% dječaka i 12,1% djevojčica bilo pothranjeno (Puharić i sur., 2015). Hrvatski zavod za javno zdravstvo je 2015. godine proveo istraživanje u sklopu *Europske inicijative praćenja debljine u djece* na nacionalnoj razini s ciljem utvrđivanja stanja uhranjenosti djece i praćenja povećanja tjelesne mase u djece školske dobi (HZJZ, 2015/2016). U istraživanju je sudjelovalo 5644 djece u dobi od 8 do 9 godina, a rezultati su pokazali da 64,1% djece ima normalnu tjelesnu masu, 20,9% djece ima prekomjernu tjelesnu masu, 14,0% djece je pretilo, dok je 0,8% djece pothranjeno (HZJZ, 2015/2016). Isto istraživanja koje se provodilo 2019. na uzorku 2711 djece u dobi od 8 do 9 godina pokazuje da je 63,3% djece bilo normalno

u hranjeno, 20,2% djece imalo je prekomjernu tjelesnu masu, 14,8% djece bilo je pretilo dok je 1,6% djece pothranjeno (HZJZ, 2018/2019). Istraživanje provedeno 2017. godine u školama na području Međimurske županije obuhvaćalo je 234 djece u dobi od 11 godina, a rezultati su pokazali da 68,4 % djece ima normalnu tjelesnu masu, 4,3% djece ima prekomjernu tjelesnu masu, 11,1% pretilost, dok 14% djece spada u skupinu pothranjenih (Gašparić, 2018). Usporedbom rezultata s rezultatima ovoga rada, vidljive su razlike u postocima pretile i pothranjene djece te djece s prekomjernom tjelesnom masom. U ovom istraživanju rezultati su pokazali kako najmanji postotak djece (1,7%) spada u skupinu pothranjenosti, dok je u navedenom istraživanju (Gašparić, 2008) udio pothranjene djece (14%) drugi po zastupljenosti. Veliko istraživanje na području Europe proveli su Ekelund i sur. (2004) na uzorku od 1292 djece u dobi od 9 do 10 godina iz Danske, Portugala, Norveške i Estonije, a rezultati su pokazali kako je od 1292 djece njih 85,22% normalno u hranjeno, 11,76% djece ima prekomjernu tjelesnu težinu, a 3,02% djece je pretilo.

Što se tiče tjelesne aktivnosti, rezultati ovog istraživanja pokazuju kako dječaci provode više vremena u organiziranim tjelesnim (245 vs 163 min) i slobodnim aktivnostima (424 vs 373 min), dok djevojčice provode više vremena u sedentarnim aktivnostima (3193 vs 2714 min). Nadalje, nema značajnih spolnih razlika u tjelesnim aktivnostima u školi, tjelesnim aktivnostima u slobodno vrijeme te sedentarnim aktivnostima, ali postoji značajna spolna razlika u organiziranim tjelesnim aktivnostima u kojima dječaci provode značajno više minuta tjedno u odnosu na djevojčice. Slične rezultate navode i Vidaković Samaržija i Mišigoj Duraković (2016) u istraživanju koje je uključivalo 206 djece u dobi od 10 godina gdje dječaci više sudjeluju u organiziranim tjelesnim aktivnostima u odnosu na djevojčice, dok su djevojčice više tjelesno aktivne nakon škole. Također, dječaci su u svim segmentima bili više tjelesno aktivni od djevojčica. Značajne spolne razlike u korist dječaka u području sporta pokazuje istraživanje koje je uključivalo 189 učenika prvih i drugih razreda (Roca, 2019). Prema istraživanju Kunješić (2015) dječaci su bili aktivniji u području sporta u odnosu na djevojčice, dok su djevojčice bile aktivnije u području slobodnog vremena. Isto tako, značajno veću tjelesnu aktivnost dječaka pokazuje istraživanje na uzorku učenika predmetne nastave (Maras i Marinčević, 2016).

4. Zaključak

Današnje generacije djece podložne su raznim utjecajima koji negativno utječu na njihovo psihičko i fizičko zdravlje. Brojne reklame koje prikazuju nezdravu hranu, društvene mreže, tehnologija, dostupnost raznih slatkiša, brza i visokokalorična hrana, sjedilački način života negativno utječe na dječji razvoj jer projiciraju nezdravi način života. Roditelji, škola i okruženje su najbitniji čimbenici u djetetovom životu i imaju ključnu ulogu u stvaranju djetetovog stava prema tjelesnoj aktivnosti i prehrani. Roditelji trebaju reagirati i od najranije dobi poticati i usmjeravati djecu ka zdravoj i uravnoteženoj prehrani. Također, trebaju poticati na bavljenje sportskim aktivnostima i tjelesnim aktivnostima u slobodno vrijeme. U kontekstu promicanja tjelesne aktivnosti zasigurno da škole imaju odgovornost promicanja tjelesno aktivnog načina života jer je to jedino okruženje koje dopire do sve djece bez obzira na njihovo socioekonomsko podrijetlo. Smatramo da škole trebaju omogućiti učenicima svakodnevno vježbanje povećanjem satnice tjelesne i zdravstvene kulture i izvannastavnih sportskih aktivnosti, zatim omogućiti aktivne odmore jer so to razumni čimbenici za smanjenje sjedilačkog ponašanja i promicanje tjelesne aktivnosti.

LITERATURA

- Ajduković, M., Kolestarić, V. (2003). *Etički kodeks istraživanja s djecom*. Preuzeto 10.08.2023. <https://mef.unizg.hr/app/uploads/2021/05/Eticki-kodeks-istrazivanja-s-djecom.pdf>
- Antonić-Degač, K., Kaić-Rak, A., Mesaroš-Kanjski, E., Petrović, Z., Capak K. (2004). *Stanje u hranjenosti i prehrambene navike školske djece u Hrvatskoj*. *Paediatrica Croatica*, 48 (1) Preuzeto 20.07.2023. <https://www.paedcro.com/hr/245-245>
- Babić, Z. (2018). Tjelesna aktivnost u borbi protiv pretilosti. *Medicus*, 27 (1 Debljina i ...), 87–94. Preuzeto 23.07.2023. <https://hrcak.srce.hr/199424>
- Barić, R. (2012). Motivacija i prepreke za tjelesno vježbanje. *Arhiv za higijenu rada i toksikologiju*, 63 (Supplement 3), 47–57. Preuzeto 23.07.2023. <https://hrcak.srce.hr/92080>

- Ekelund, U., Sardinha, L.B., Anderssen, S. A., Harro, M., Franks, P. W., Brage, S., Cooper, A. R., Andersen, L. B., Riddoch, C., & Froberg, K. (2004). *Associations between objectively assessed physical activity and indicators of body fatness in 9- to 10-y-old European children: a population-based study from 4 distinct regions in Europe (the European Youth Heart Study)*. *Am J Clin Nutr*, 81 (6), 1449–50. Preuzeto 20.08.2023.
<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/15321796/>
- Gašparić, T. (2018). *Prehrambene navike i socioekonomski čimbenici koji utječu na stupanj uhranjenosti učenika petih razreda Međimurske županije* (Diplomski rad). Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Medicinski fakultet Osijek, Osijek. Preuzeto 17.08.2023.
<https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:152:259527>
- Hrvatski zavod za javno zdravstvo (2018). *Europska inicijativa praćenja debljine u djece, Hrvatska 2015/2016*. Preuzeto 20.08.2023.
<https://www.hzjz.hr/medunarodna-istrazivanja/europska-inicijativa-pracenja-debljine-u-djece-hrvatska-2015-2016/>
- Hrvatski zavod za javno zdravstvo (2021). *Europska inicijativa praćenja debljine u djece, Hrvatska 2018/2019. (CroCOSI)*. Preuzeto 18.07.2023.
<https://www.hzjz.hr/sluzba-promicanje-zdravlja/zagreb-04-ozujka-2021-rezultati-istrazivanja-europska-inicijativa-pracenja-debljine-u-djece-hrvatska-2018-2019-crocosi-voditeljica-istrazivanja-prof-dr-sc-sanja-music-mi/>
- Jurakić, D. (2015). Tjelesna neaktivnost –Javnozdravstveni prioritet današnjice?. *Hrana u zdravlju i bolesti, Specijalno izdanje (Štamparovi dani), 9-9*. Preuzeto 18.07.2022.
<https://hrcak.srce.hr/157096>
- Jurakić, D. i Pedišić, Ž. (2019). Hrvatske 24-satne preporuke za tjelesnu aktivnost, sedentarno ponašanje i spavanje: prijedlog utemeljen na sustavnom pregledu literature. *Medicus*, 28 (2 Tjelesna aktivnost), 143-153. Preuzeto 22.07.2023. <https://hrcak.srce.hr/227109>
- Krtalić, S., Krističević, T. i Knjaz, D. (2016). Starenje i tjelesna aktivnost. *Hrvatski športskomedicinski vjesnik*, 31 (1), 3-8. Preuzeto 23.07.2023. <https://hrcak.srce.hr/164832>
- Kunješić, M. (2015). *Dinamika pokazatelja stanja uhranjenosti i tjelesne aktivnosti učenica i učenika u primarnoj edukaciji*. (Disertacija). Sveučilište u Zagrebu, Kineziološki fakultet, Zagreb. Preuzeto 21.08.2023. <https://dabar.srce.hr/islandora/object/kif:198>
- Mišigoj-Duraković, M. i suradnici (2018). *Tjelesno vježbanje i zdravlje*. Zagreb: Znanje
- Obadić, E., Blajić, B., Kerner, I. i Leško, L. (2017). Tjelesna neaktivnost i troškovi zdravstvene zaštite u Republici Hrvatskoj. *Hrvatski športskomedicinski vjesnik*, 32 (1/2), 51–58. Preuzeto 23.07.2023. <https://hrcak.srce.hr/197948>
- Puharić, Z., Rafaj, G. i Čačić Kenjerić, D. (2015). Uhranjenost i mogući preventabilni čimbenici utjecaja na uhranjenost učenika petih razreda na području Bjelovarsko-bilogorske županije. *Acta medica Croatica*, 69 (5), 439-450. Preuzeto 27.07.2023. <https://hrcak.srce.hr/154194>
- Roca, L. (2019). *Slobodno vrijeme i kineziološka aktivnost učenika 1. i 2. razreda osnovne škole*. (Diplomski rad). Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet, Zagreb Preuzeto 22.08.2023.
<https://repozitorij.ufzg.unizg.hr/islandora/object/ufzg%3A1182/datastream/PDF/view>
- Škovran, M., Cigrovski, V., Čuljak, K., Bon, I. i Očić, M. (2020). Razina tjelesne aktivnosti i dnevno sjedenje: čimbenici sedentarnog načina života kod mladih. *Hrvatski športskomedicinski vjesnik*, 35 (1-2), 74-80. Preuzeto 04.08.2023. <https://hrcak.srce.hr/250205>
- Vidaković Samaržija, D. i Mišigoj-Duraković, M. (2016). *Razlike u tjelesnoj aktivnosti desetogodišnjaka s obzirom na spol*. *Croatian Journal of Education*, 18 (Sp.Ed.1), 231–246. Preuzeto 22.08.2023. <https://doi.org/10.15516/cje.v18i0.2166>
- Vidranski, T. (2021). Tjelesna aktivnost u hrvatskim zatvorima. *Medica Jadertina*, 51 (2), 145–154. Preuzeto 18.07.2023. <https://hrcak.srce.hr/260342>
- World Health Organisation (2002) Years of healthy life can be increased 5-10 years, WHO says. Preuzeto 17.07.2023.
<https://www.who.int/news/item/30-10-2002-years-of-healthy-life-can-be-increased-5-10-years-who-says>

PHYSICAL ACTIVITY AND NUTRITION STATUS OF PRIMARY EDUCATION STUDENTS

Abstract

The aim of this work was to analyze the state of nutrition and physical activity of children in primary education and to determine whether there are differences with regard to gender. The research was conducted in several primary schools in the Varaždin and Međimurje counties, and included 114 students aged 9 to 11. Physical activity was tested with the CPAQ (The children's physical activity questionnaire). Based on the body height and mass of the students, the percentile values of the body mass index according to age and gender were calculated. The results showed that the largest number of students are normally well-nourished (72.8%), 17.5% are overweight, 7.9% are obese, and only 1.8% are undernourished. The research showed that there is no difference in the nutritional status of children with regard to gender, although more boys (22%) are overweight than girls (12.7%), but the difference is only noticeable. Research into children's physical activity has shown that boys spend more time in organized and free physical activities, compared to girls who spend more time in sedentary activities. The results of the Mann Whitney U test showed that boys are significantly more active in the field of organized physical activities, while in physical activities at school, activities in free time and sedentary activities there was no significant difference with regard to gender.

Keywords: *nutritional status, body mass index (BMI), physical activity, health*

AУТОРИ / SZERZŐK / AUTORI / AUTHORS

12. МЕЂУНАРОДНА МЕТОДИЧКА КОНФЕРЕНЦИЈА
12. NEMZETKÖZI MÓDSZERTANI KONFERENCIA
12. MEĐUNARODNA METODIČKA KONFERENCIJA
12TH INTERNATIONAL METHODOLOGICAL CONFERENCE

1. Badrić, Marko	10. Major Lenke	19. Ratkaj, Sara
2. Borsos Éva	11. Mraković, Snježana	20. Roca, Leona
3. Grabovac Beáta	12. Murányi Zoltán	21. Škrinjarić, Tihana
4. Györfi Tamás	13. Námesztovszki Zsolt	22. Šlezak, Hrvoje
5. Halasi Szabolcs	14. Nikić, Ana	23. Станков, Гордана
6. Horák Rita	15. Nikolić, Ivana	Stankov Gordana
7. Kalmár Laura	16. Pajrok Andor	24. Tarová Tóthová Éva
8. Kovács Mihály	17. Papp Zoltán	25. Тот-Бабчањи, Габриела
9. Magyar Ágnes	18. Patocskai Mária	26. Tóth Mariann

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад

37:316.454.5(082)

УЧИТЕЉСКИ факултет на мађарском наставном језику. Међународна методичка конференција (12 ; 2023 ; Суботица)

Наука и комуникација [Електронски извор] : зборник радова = Tudomány és kommunikáció : tanulmánygyűjtemény = Znanost i komunikacija : zbornik radova = Science and communication : papers of studies / 12. Међународна методичка конференција, Subotica, 9-10. новембар 2023. = 12. Nemzetközi módszertani konferencia, Szabadka, 2023. november 9–10 = 12. Međunarodna metodička konferencija, Subotica, 9–10. novembar 2023. = 12th International Methodological Conference, Subotica, November 9–10, 2023 ; [уредници Márta Törteli Telek, Éva Vukov Raffai, Viktória Toma Zakinszki]. - Суботица : Учитељски факултет на мађарском наставном језику, 2024

Начин приступа (URL): <https://magister.uns.ac.rs/publ/978-86-81960-22-6>. - Начин приступа (URL): <https://magister.uns.ac.rs/Kiadvanyaink/>. - Начин приступа (URL): <https://magister.uns.ac.rs/Публикације/>. - Насл. са насловног екрана. - Опис заснован на стању на дан 23.04.2024. - Радови на срп., мађ., хрв. и енгл. језику. - Библиографија уз сваки рад. - Резиме на енгл. језику уз сваки рад.

ISBN 978-86-81960-22-6

a) Образовање -- Зборници b) Комуникација -- Зборници

COBISS.SR-ID 143682825